

Brugse Stam

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

ISSN 2294-5415

58ste jaargang nr. 4 - juli-augustus 2026

Verspreiding op ca. 2 900 mailadressen

Gratis via mail (aanvraag: brugsestam@fvbrugge.be)

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN REGIO BRUGGE

Kennisplatform voor familiegeschiedenis

FV Brugge vzw - BE 0535.565.209

 <https://fvbrugge.be/>

 FV Brugge, Moerkerkse Steenweg 190, 8310 Sint-Kruis-Brugge

 BE19 9730 9465 0412 van FV regio Brugge

 Hoofdredacteur: Paul Lanssens (brugsestam@fvbrugge.be)

 Redactie: Jean Marie Bulthé, Johan Haerynck,
Reinhilde Aendekerk, Raf Barzeele

 Secr.: Jean Marie Bulthé (secretariaat@fvbrugge.be)

 Verantw. uitg.: Jo Patteeuw, Kerklaan 30, 8310 Brugge

In dit nummer

UW LIDMAATSCHAP BIJ FAMILIEKUNDE IN 2026	1
BASISCURSUS 'GENEALOGISCHE OPZOEKINGEN'	2
KOMENDE LEZINGEN	2
DEELNAME AAN SINT-KRUIS KERMIS	2
DE BASTAARDKINDEREN VAN JAN WIJNGAERT	3
OEFENING OUD SCHRIFT EN LATIJN	5
OUTLAW: JOUW VOOROUDERS ACHTER DE TRALIES	7
UPDATE VAN AGATHA VAN HET RIJKSARCHIEF	7
VRAAG EN ANTWOORD	7
OPENINGSTIJDEN VAN ONS DOCUMENTATIECENTRUM	10
SCHENKINGEN AAN ONZE BIBLIOTHEEK	10
"UIT ONZE BIBLIOTHEEK" (4): VOORBEELD VAN EEN STAMBOOM: DE FAMILIE VAN MEIRHAEGHE	11

UW LIDMAATSCHAP BIJ FAMILIEKUNDE IN 2026

Het ledenaantal van FV regio Brugge groeit verder aan. Wij nodigen de vele geïnteresseerden die Brugse Stam gratis ontvangen uit, om ook het lidmaatschap te overwegen.

Als lid krijgt u vanaf nu toegang tot onze nieuwe zoekrobot 'Octopus'. Verder kan u terecht in alle FV-afdelingen voor raad en zoeken in de bibliotheek. U ontvangt beide digitale tijdschriften Vlaamse Stam én Brugse Stam. U krijgt korting op onze publicaties, cursussen en voordrachten. **Wij zijn onbezoldigde vrijwilligers.** De lidgelden dienen voor onze algemene werking.

Uw bijdrage is €40 [*] op BE58 4141 1712 2179 van Familiekunde Vlaanderen met vermelding "Lidgeld 2026 afdeling Brugge + uw mailadres" [**].

[*] U kan ook opteren om Vlaamse Stam in luxe-afdruk te ontvangen met de post. Dan is uw bijdrage €50 i.p.v. €40.

[**] Uw mailadres is nodig om onze tijdschriften te kunnen toesturen. Vervang in de mededeling @ door een punt.

Brugse Stam met steun van:

B R U
G G E

Familiekunde
Vlaanderen

BASISCURSUS 'GENEALOGISCHE OPZOEKINGEN'

Een belangrijke traditie zijn onze lessenreeksen. In het najaar van 2025 hadden we onze lessenreeks 'Oud Schrift Lezen'. Dit najaar is het dus opnieuw tijd voor onze lessenreeks 'Hoe doe ik genealogische opzoeken'. Doelgroep is niet alleen de beginnende stamboomonderzoeker, maar ook de iets gevorderde onderzoeker, die alle codes van goede praktijk en alle bronnen (online en offline) nog eens op een rijtje wil zien.

Wanneer en waar:

De cursus gaat door op vier donderdagavonden: **08, 15, 22 en 29 oktober 2026**, van **19:30 tot 21:00**, in ons documentatiecentrum, Moerkerkse Steenweg 190, 8310 Sint-Kruis (boven bibliotheek De Zorge). Gratis parkeren.

Programma:

- Johan Haerynck: PERIODE NA DE FRANSE REVOLUTIE (08 & 15 oktober).
- Jo Patteeuw: PERIODE VOOR DE FRANSE REVOLUTIE (22 & 29 oktober).

Deelname:

Leden van Familiekunde Vlaanderen (FV) betalen 25 euro. Cursus en syllabus zijn inbegrepen voor dit bedrag. Niet-leden betalen 35 euro. Gratis voor onze vrijwilligers. Maximum 15 deelnemers.

Inschrijven door een mailtje naar brugsestam@fvbrugge.be. Zolang de cursus niet volzet is, word je dan uitgenodigd om 25 of 35 euro te storten op BE19 9730 9465 0412 van FV-Brugge.

KOMENDE LEZINGEN

We kunnen nu al de twee lezingen aankondigen die georganiseerd zullen worden in het najaar, in samenwerking met de Heemkundige Kring Brugs Ommeland.

- Maandag 26/10/2026: "De persoon Marcus Gheeraerts" door de heer Ludo VAN DAMME.
- Maandag 23/11/2026: "Vondelingen" door de heer Claude GEKIERE.

Beide lezingen gaan door in de CM-zaal, Moerkerkse Steenweg 118, 8310 Sint-Kruis, om 19:30. Reserveren is niet nodig. Toegang 3 euro voor leden van FV of HK (niet-leden 6 euro).

DEELNAME AAN SINT-KRUIS KERMIS

Op zaterdag 19 en zondag 20 september 2026 zal Familiekunde Brugge aanwezig zijn met een kleine infostand op Sint-Kruis-Kermis, ter hoogte van de lokalen van De Zorge en in samenwerking met de Heemkundige Kring Brugs Ommeland.

DE BASTAARDKINDEREN VAN JAN WIJNGAERT

Ronny Debbaut

Genealogische informatie uit *secundaire bronnen* is zeer welkom, wanneer de klassieke primaire bronnen zwijgen of ontbreken. Dat is zeker het geval voor de late 16de en vroege 17de eeuw, waar de parochieregisters schaars zijn. Onder de secundaire bronnen verdienen de *informatiën préparatoires* of *enkwesten* in gerechtelijke archieven een bijzondere plaats. Het zijn getuigenverklaringen uit de eerste hand, waarbij de opgeroepen getuige meestal wordt voorgesteld met de voornaam van zijn vader, zijn leeftijd, beroep en woonplaats. Wanneer het verhoor kadert in een proces over een erfeniskwestie, worden vaak nog meer genealogische bijzonderheden prijsgegeven, die anders zelden of nooit gevonden kunnen worden.

De rijke verzameling Enkwesten van de Raad van Vlaanderen - meer dan 3.000 bundels over de periode 1460-1795, goed voor *tienduizenden processen* - is zo'n dankbare bron voor genealogen. Die enkwesten zijn maar een onderdeel van de procesvoering en waar het proces precies over gaat, komen we dikwijls niet te weten. Wel worden daarin soms uitgebreid en gedetailleerd familiale verwantschappen beschreven. In die Enkwesten vond ik twee getuigenverhoren respectievelijk d.d. 20-02-1621 en 16-03-1624, over de nakomelingen van Jan Wijngaert. ^[1] In 1621 gaat het om een proces dat Jooris Van Damme, gehuwd met Gheertruijt Wijngaert, voert tegen de weduwe en erfgenamen van Lucas Wijngaert. In 1624 worden in dezelfde zaak getuigen gehoord op verzoek van de tegenpartij, nu jonkheer Jacques Wijngaert fs Lucas, tegen Jooris Van Damme.

Ene Jan Wijngaert (ook: Wijchaert) had bij Gheertruijt Troost fa Daniel meerdere bastaardkinderen, waarvan enkel Cornelis en Gheertruijt met naam worden genoemd. Na de dood van Gheertruijt Troost ging hij nog een wettelijk huwelijk aan met Cathelijne Lambrecht, maar bij haar verwekte hij geen kinderen meer. Haar broer Roeland Lambrecht was gehuwd met de eerder genoemde Gheertruijt Wijngaert, dochter van Jan. Hun zoon Robrecht Lambrecht is een van de getuigen in 1621. Hij is dan 55 jaar oud, woont en werkt als *vetleggher* in Maldegem, waar hij oud-schepen is. Het gaat hier zo goed als zeker om Robrecht Lambrecht die in Brugge, Sint-Anna op 07-07-1598 trouwt met Agatha De Zwaef en vader is van Robrecht Lambrecht (°Brugge, Sint-Anna & Sint-Kruis 29-04-1603), die later nog burgemeester van Maldegem zal zijn.

Het verhoor peilt naar de nakomelingen van Cornelis Wijngaert (of Wijchaert) fs Jan, broer van Gheertruijt Wijngaert, gehuwd met Robrecht Lambrecht. Die Cornelis Wijngaert was dus ook een bastaardzoon van Jan Wijngaert bij zijn *byzitte* of *concubijne* Gheertruijt Troost. Cornelis was gehuwd met Pierijne Soetaert fa Claijs, bij wie hij onder meer een zoon Jan en een dochter Gheertruijt had. Die Jan Wijngaert was in 1621 nog in leven en vertoefde in het kwartier van Ieper, in de parochie van Stae (Staden?). Gheertruijt Wijngaert, die haar gelijknamige tante Gheertruijt Wijngaert als doopmeter had, trad in het huwelijk met Jooris Van Damme, die in Sijsele woonde op het goed ter Bolle. Joris was een zoon van Jan Van Damme, brouwer op Male, en Josijne De Crop. Naast Jan en Gheertruijt heeft Cornelis Wijngaert nog een zoon gehad, die tijdens de troebelen meer dan 20 jaar tevoren gestorven was in Brugge.

In 1624 worden drie bejaarde Maldegemnaren ondervraagd.

- Jan Troost fs Jans, 71 jaar, oud- burgemeester van Maldegem, weet te vertellen dat Jan Wijngaert naast Jan en Gheertruijt nog meerdere kinderen buiten huwelijk heeft gehad bij Gheertruijt Troost, die zijn oudtante was.
- Een tweede getuige, Roeland De Zuttere fs Roeland, bij de 90 jaar oud, ook oud-burgemeester van Maldegem, heeft van Cornelis Wijngaert horen zeggen dat zijn vader Jan aan zijn bastaardkinderen het derde van zijn goederen zou schenken of legateren. Bastaardkinderen konden wettelijk gezien niet erven van hun vader, maar schenkingen waren wel mogelijk.

Gemeentehuis van
Maldegem voor 1914

¹ RAG, 4191. Enkwesten raadsheer Felix Jan Martin.

Roeland De Zuttere weet ook nog dat Cathelijne Lambrecht enkele jaren tevoren overleden is in Brugge, zonder kinderen na te laten uit haar huwelijk met Jan Wijngaert.

- Oud-schepen Cornelis Van Loo fs Pieter, 72 jaar is de 3de getuige. Hij verklaart dat Lucas Wijngaert 10 jaar geleden slaghout en eiken heeft verkocht ter waarde van 50 pond, gestaan ten zuiden van Adegem-kerk, in de wijk Onderdijke op een leengoed genaamd Pottersdal, groot 5 gemeten.

Er is ook sprake van een extract uit de ferieboeken van Sijsele, waarin Hanneken (= Jan) Wijngaert fs Cornelis vermeld staat als wees onder de voogdij van Lucas Wijngaert, die nog schepen geweest is van het Brugse Vrije. Dit gegeven wordt bevestigd door de weesboeken van de heerlijkheid Sijsele. [2] Op 05-10-1577 wordt een weesakte verleden bij het overlijden van Cornelis Wijchaert, man van Pierijne Zoetaert. Er worden vier kinderen genoemd, waarvan twee intussen gestorven: Adriaenkin (†), Hannekin, Corneelkin (†) en Triskin. Met Hannekin wordt uiteraard Jan bedoeld en Triskin slaat op Geertrui. Er zijn gronden te Maldegem, onverdeeld met de weduwe van Jan Wijckaert (Cathelijne Lambrecht), die het vruchtgebruik heeft. Andere gronden te Sijsele, Oedelem en Beernem liggen onverdeeld met het kind van Pieter Lambrecht. De oudste zoon erft een leengoed te Adegem, gehouden van het Hof ter Heyde. Voogden zijn Roeland Lambrecht uit Maldegem en Maerten Zoetaert uit Sijsele. Deze laatste wordt later als voogd opgevolgd door zijn zoon Clais in 1579, door Pauwels Neyt uit Maldegem in 1583, Adriaen Troost uit Maldegem in 1584, Jooris Van Damme in 1585 en Lucas fs Aernout Wijchaert (vrijlaat van Snellegem) in 1586.

Jooris Van Damme wordt op 10-08-1622 ingeschreven als aanborger van de Gemene en Loweide van Assebroek uit hoofde van zijn vrouw Ghertruijt Wingaert. Zij waren hoogstwaarschijnlijk al gehuwd in 1585, als Jooris Van Damme voogd is van haar broer Jan. Het aanborgerschap gaat verder terug op haar moederlijke lijn via Princken Soetaert dochter van Clays bij Tanneken Vanden Bussche fa Christoffel. Diezelfde dag worden ook hun zes kinderen te boek gesteld als aanborger, enkelen zijn dan al getrouwd. Meer informatie over haar vaderlijke lijn, de Wijngaerts/Wijchaerts wordt in deze bron niet gegeven. [3]

Jan Wijngaert, of Wijchaert, was een telg uit een rijke familie, mogelijk van adel. De hoger genoemde jonkheer Lucas Wijngaert was wellicht zijn broer. Dit menen we te mogen afleiden uit het Aanvaardingsboek van het Brugse Vrije [4], waarin drie Wijchaerts, afkomstig uit dezelfde regio, zich als vrijlaat van het Brugse Vrije laten optekenen in 1582:

- Jan Wijchaert fs Aernout, die land bezit te Heinkenswerve (tussen Sluis en Aardenburg).
- Lucas Wijchaert, gewezen laat van Maldegem, nu vrijlaat van het ambacht Snellegem, die ook grond heeft in Heinkenswerve.
- Pieter Wijchaert fs Aernout, vrijlaat van Snellegem ambacht, die een hofstede bezit in Heille. Uit het weesregister weten we dat Lucas ook een zoon is van Aernout en zo goed als zeker een broer van Jan Wijchaert of Wijngaert, vader van de bastaardkinderen Jan en Gheertruijt Wijngaert.

In de staten van goed van Maldegem zien we op 06-06-1553 Jan Wijchaert en Joos Lambrecht de eed afleggen als voogden van Pierkin fs Franchois Lambrecht. Op 22-10-1560 zijn dit Jan Wijchaert en Roeland Lambrecht, op dat ogenblik dus schoonbroers.

In de periode 1600-1611 worden in Brugge enkele kinderen gedoopt van Lucas Wingaert en Laurentia De Millecamp. Hun oudste kind, gedoopt te Sint-Walburga op 07-09-1600, wordt Arnoldus genoemd. Lucas Wijngaert en Lorene de Myllecamp schenken in 1606 aan de armendis van Sint-Jacobs een rente van 2 ponden ten laste van Aernout Wijchaert, bezet op 25 gemeten land in Maldegem. Mogelijk liggen nog genealogische gegevens van deze familie verborgen in de archieven.

Hoe werd de erfeniskwestie van Jan Wijngaert/Wijchaert - met of zonder testament - uiteindelijk afgehandeld? Wie dit verhaal kan aanvullen, mag mij altijd contacteren.

² RAB, Weesboek heerlijkheid Sijsele, 213, f. 117. Zie bewerking door Jo PATTEEUW, Index wezenregisters heerlijkheid Sijsele 1486-1781, uitg. FV Brugge, 2013.

³ M. DE MOOR & R. DEBBAUT, Aanborgers van de Gemene en Loweiden in Assebroek & Oedelem, 1515-1965, 2002.

⁴ Jo PATTEEUW, Aanvaardingsboek Brugse Vrije 1463-1794, uitg. FV Brugge, 2011.

Lezer en FV-lid **Johan Tousseyn** uit Varsenare bezorgde ons een doopakte van 1672 uit Brugge, parochie Sint-Salvator 3de portie. Hij vraagt zich af of we uit deze akte kunnen afleiden dat de ouders geboren zijn in Brugge.

OEFENING OUD SCHRIFT EN LATIJN

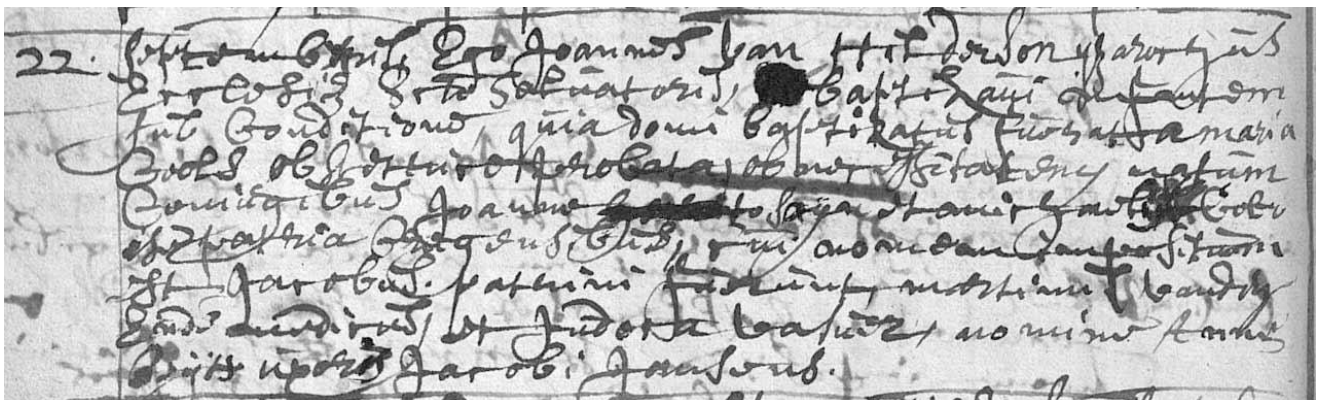
Doopakte van 1672 uit Brugge Sint-Salvator 3de portie

Aimé Smeyers

De Brugse parochieregisters staan online op drie plaatsen: bij de Archiefbank Brugge van het Stadsarchief, bij Familysearch van de Mormonen en bij het Rijksarchief. De volgorde van de akten is erg chaotisch. Daarom is Archiefbank Brugge de beste manier om een bepaalde akte te vinden; alleen daar worden de porties ingedeeld zoals in de inventaris van Noël Geirnaert uit 1982. [5]

Dit is de directe link naar de Archiefbank:

<https://www.archiefbankbrugge.be/DesktopModules/ArchiefOnline/Services/GetImage.ashx?bstandid=18534&collectieid=e989851e-c822-e811-80e0-005056957c4c>

22 septembris, ego joannes van hilderson parochus ecclesiae s(an)cti salvatoris, baptizavi infantem sub conditione, quia domi baptizatus fuerat a maria cools obstetrice probata ob necessitatem natum coniugibus joanne tosajjn et michaela cobrise patria brugensibus, cui nomen impositum est jacobus. patrini fuerunt martinus vandenende medicus et judoca vasue, nomine Annæ beyts uxoris jacobi jansens.

Op 22 september heb ik, Joannes van Hilderson, pastoor van de kerk van Sint-Salvator, onder voorwaarde een kind gedoopt, dat thuis wegens noodzaak gedoopt was door Maria Cools, erkende vroedvrouw, geboren uit de echtgenoten Joannes Tosajjn en Michaela Cobrise, afkomstig uit Brugge, aan wie de naam Jacobus is gegeven. De peetouders waren Martinus Vandenende, arts, en Judoca Vasue in naam van Anna Beyts, echtgenote van Jacobus Jansens.

⁵ De grote Brugse parochies werden zelf nog eens opgedeeld in drie "porties". Die verdeling gebeurde op basis van de sociaaleconomische toestand van de inwoners in de wijken. Daarom spreekt men van (1) De gouden portie (2) De zilveren portie en (3) De loden portie. De drie porties gebruikten wel dezelfde kerk, maar hadden een eigen pastoor. Daardoor hadden ze ook afzonderlijke parochieregisters, wat resulteerde in een chaotisch geheel. Gelukkig heeft stadsarchivaris Noël Geirnaert in 1982 een gedetailleerde indeling gemaakt van alle registers, waarna Familiekunde Brugge de volledige registers geïndexeerd heeft. Deze indeling werd overgenomen in de Archiefbank Brugge.

Voor nadere vragen omtrent constructie, ontleding of woordenschat, is het ook voor een getranscribeerde Latijnse tekst veel eenvoudiger geworden om meer uitleg te krijgen van een van de talrijke systemen van kunstmatige intelligentie (AI).

Aan de term “*obstetrix probata*” (erkende vroedvrouw) kunnen we op deze manier wat extra aandacht geven. ^[6]

Voor de Katholieke Kerk was het doopsel het belangrijkste sacrament. Het moest daarom zo snel mogelijk na de geboorte worden toegediend. In de praktijk verliep dat echter niet altijd eenvoudig. Een bevalling ging niet altijd probleemloos, niet iedereen deed een beroep op een vroedvrouw, de ouders maakten zich soms eerst druk om andere zaken, en de plaatselijke pastoor was niet altijd onmiddellijk beschikbaar.

Daarom stelde de *kerkelijke overheid* vanaf de zestiende eeuw strikte voorwaarden aan vroedvrouwen. Zij mochten hun beroep slechts uitoefenen nadat de pastoor hen orthodox en katholiek had bevonden, nadat zij een publieke geloofsbelijdenis hadden afgelegd en nadat zij voldoende kennis hadden getoond van de juiste toediening van het nooddoopsel. Bovendien moesten zij er op toezien dat pasgeborenen zo snel mogelijk, en uiterlijk binnen drie dagen, zouden worden gedoopt. Als ouders of familie zich daartegen verzetten, moesten zij dat onmiddellijk aan de pastoor melden. Dezelfde regelgeving veroordeelde trouwens ook de doopfeesten die vooral op het platteland gebruikelijk waren, omdat die schadelijk konden zijn voor moeder en kind. ^[7]

Maar naast de kerkelijke overheid hield ook de *burgerlijke overheid* toezicht op de vroedvrouwen. Zo werden zij bij plakkaat van 1587 verplicht zich bij de magistraten te onderwerpen aan een onderzoek naar hun bekwaamheid. In 1608 bevestigden de aartshertogen Albrecht en Isabella die regeling en vulden ze haar aan. ^[8] Voortaan moesten vroedvrouwen ook melden welke kinderen zij hadden ter wereld gebracht en binnen drie dagen aangifte doen bij de pastoor.

Pas wanneer een vroedvrouw aan deze kerkelijke en burgerlijke vereisten had voldaan, en nadat haar kennis van het nooddoopsel en haar rechtgelovigheid waren bewezen, kon zij als *obstetrix probata* worden opgenomen. ^[9]

Bij de opkomst van de wederdopers die zowel om godsdienstige als om politieke redenen af wilden van de kinderdoop, werd de vroedvrouwen nog extra op het hart gedrukt, om bij elke geboorte de pastoor in allerijl te verwittigen, zodat de toediening van de kinderdoop tijdig zou gebeuren. ^[10]

De waarheid gebiedt wel te zeggen dat in de praktijk niet alle vroedvrouwen die eed hebben afgelegd. Op sommige plaatsen en in bepaalde periodes werkten ook onbeëdigde vroedvrouwen.

⁶ Over de vorming van de vroedvrouw en de hun opgelegde verplichtingen in Brugge, zie: [DE MEYER, Recherches historiques sur la Pratique de l'Art des Accouchements à Bruges, Brugge, 1843](#), 56p.

⁷ *Synodus dioecesisana* (1613), Titulus III, caput 7-12 in: P.F.X. DE RAM – J.F. VAN DE VELDE, *Synodicon belgicum...*, dl. I, *Nova et absoluta collectio synodorum tam provincialium quam diocesanarum mechliniensis*, Mechelen, 1828-1839, p. 75-77.

⁸ [W. BASSERY, Reglement ende instructie voor de vroe-vrouwen, ende andere personen, om wel ende waerachtelyck te bedienen het H. Sacrament des doopsels](#), Brugge, 1697; [P. GACHARD, Recueil des Ordonnances des Pays-Bas Autrichiens, Troisième Série – 1700-1794, Tome IV, 1877](#), p. 87.

⁹ *Decimatertia Congregatio Archipresbyterorum* (1650), cap. XV, Tit. III, in *Synodicon Belgicum sive Acta Omnium Ecclesiarum Belgii*, dl. 1, p. 188-191.

¹⁰ A.L.E. VERHEYDEN, *Geschiedenis der Doopsgezinden in de Zuidelijke Nederlanden in de XVIe eeuw*, Verhandelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België, Klasse der Letteren, Verhandeling nr. 36, Middelburg, 2008 ([online](#)), p.63.

OUTLAW: JOUW VOORoudERS ACHTER DE TRALIES

Het project 'Outlaw' is uitgevoerd

Het project 'Outlaw' is een burgerwetenschapsproject rond de talrijke gevangenisdossiers uit heel Vlaanderen. De registers, die betrekking hebben op 122.225 personen die veroordeeld werden tot een gevangenisstraf, werden ontsloten. Na het inscannen, werden de registers door vrijwilligers getranscribeerd. Dit resulteerde in een 'boevenportaal' waar je criminele voorouders kan opzoeken uit de periode 1855-1924. Onder meer de gevangenis van Brugge is afgewerkt en online gebracht.

Op zoek naar een voorouder achter tralies? Zoek hem of haar op in Agatha van het Rijksarchief:

- Ga in Agatha naar 'Analyses van akten'
- Kies de TAB 'Zoeken naar een persoon'
- Typ de naam van de persoon
- Kies bij rol: Gedetineerde
- Klik op ZOEK

<https://agatha.arch.be/nl/search/analyses/>

Je kan ook vrij de complete databases downloaden. Bijvoorbeeld van Brugge:

https://orfeo.belnet.be/bitstream/handle/internal/14749/Dataset_OUTLAW_gevangenis_Brugge_NL.xlsx

UPDATE VAN AGATHA VAN HET RIJKSARCHIEF

Grote update van Agatha

Begin 2026 werden 21.675 beschrijvingen voor de burgerlijke stand toegevoegd, wat overeenkomt met ruim 1 miljoen beelden **vooral van na 1920**.

Om te weten wat er nieuw is, ga naar Agatha, klik op 'Burgerlijke Stand', dan op 'Nuttige linken' en ten slotte op 'Laatste update van de burgerlijke stand'. Via 'Resultaten filteren' kan de lijst verfijnd worden. Een voorbeeld: de huwelijken en overlijdens van Oostkamp werden aangevuld tot 1946 en die van Blankenberge tot 1948.

<https://agatha.arch.be/search/genealogie>.

VRAAG EN ANTWOORD

Bestuurslid **Jean Marie Bulthé** zit in zijn stamboomonderzoek met een eigenaardigheid.

Op 21.06.1656 bevalt de *ongehuwde* Margarita DE COCK in *Vichte* van een zoon en op 12.11.1658 van een dochter. Beide kinderen zijn onwettig (illegitimus/a). De vader wordt vermeld. Hij heet Noe VERCRUIJCE en beide kinderen krijgen zijn familienaam.

https://agatha.arch.be/nl/data/images/516/516_1079_000_00552_000/0_0018_r

https://agatha.arch.be/nl/data/images/516/516_1079_000_00552_000/0_0020_r

Aanvulling van Jo Patteeuw

In een bepaalde periode had de vroedvrouw de kerkelijke verplichting om de naam van de vader te vragen als het ouderpaar niet gehuwd was. Vanaf 1660 vind je nooit meer doopakten, waarbij de vroedvrouw de naam van de natuurlijke vader vraagt. Ik ben vroeger nog op zoek geweest naar een overeenkomstige kerkelijke regel, maar nog niet gevonden.

Weet iemand waarom de vader beide keren zijn kinderen niet wil/kan/mag erkennen?

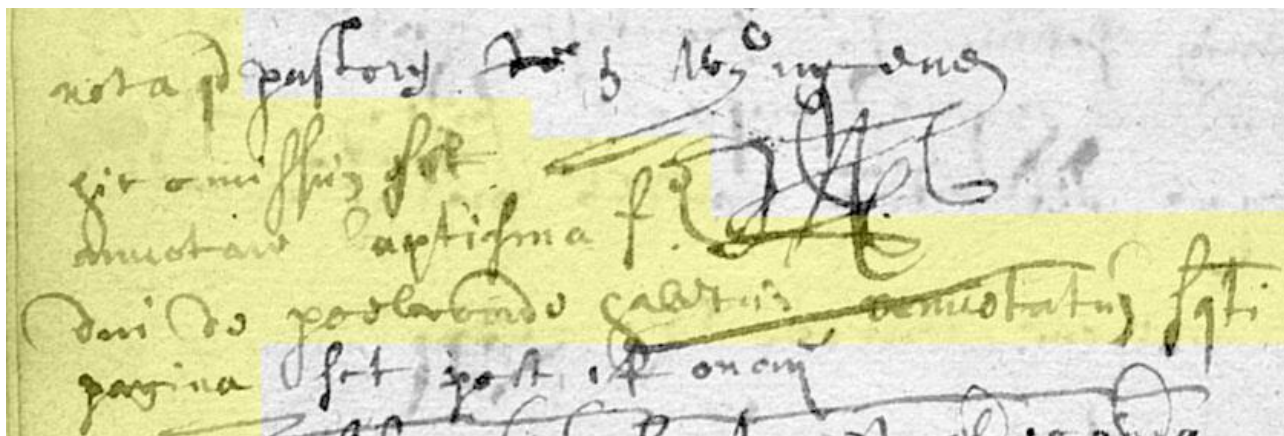
Weet iemand meer over kerkelijke regels om de natuurlijke vader bekend te maken?

Lezer en FV-lid **Dirk Lievens** uit Rumbeke heeft een aanvulling op het bijzonder leuke artikel uit ons vorig nummer, over Isabella Adornes die teruggekeerd is naar het Rijksarchief.

Dirk dankt ons voor al het werk dat we doen en voor het interessante artikel over Isabella Adornes. Via de opgegeven link probeerde hij de doopakte te vinden. Die link leidt echter naar een pagina waar op 17 april een nota tussengekrabbeld staat, maar niet de doopakte.

Dit is de link: (https://agatha.arch.be/data/images/513/513_9000_000_01274_000/0_0652)

En dit is de foto met de tussengekrabbelde tekst in lichtgeel gemarkeerd:

<i>nota q(uo)d hic omisum est annotare baptisma f(ilia)e d(o)mi(ni) de poelvoorde habetur annotatum s(e)q(ue)n(ti) pagina</i>	<i>Nota dat hier nagelaten werd te noteren het doopsel van een dochter van de Heer van Poelvoorde. Dit werd genoteerd op de volgende pagina.</i>
---	--

Inderdaad, het doopsel staat op de volgende pagina (654):

17 Aprilis 1676 baptizata est filia pernobilis domini Ignatii Anselmi Adornes et pernobilis dominae Clarae van Eenderoo coniugis; suscep(erunt) pernobilis dominus Ferdinandus Wyts et pernobilis domina Carolina Theresia Adornes, suppletis ceremoniis 1678 Junii 20a

Op 17 april 1676 is gedoopt een dochter van de zeer edele Heer Anselmus Adornes en de zeer edele Dame Clara van Eenderoo, zijn echtgenote. Peter en meter waren de zeer edele Heer Ferdinandus Wyts en de zeer edele Dame Carolina Theresia Adornes. De ontbrekende doopceremonie ging door op 20 juni 1678.

Dank je Dirk voor de aanvulling!

De volgende vraag komt van onze lezer en FV-lid **Johan Bruijnje** uit Gent. Zijn oudst bekende voorvader, Gerardus Bruijninx huwt protestants in 1754 te Sas Van Gent. Bij dat huwelijk staat vermeld dat hij van leper kwam. Het archief van leper is vernield in WO-I en het archief van Middelburg is vernietigd in WO-II. Daardoor zit Johan vast in zijn stamboomonderzoek.

Antwoord van Jo Patteeuw

Na de Vrede van Utrecht begin 1713 keert leper definitief terug bij Vlaanderen. In dit vredesoverleg wordt bepaald dat er barrièresteden komen in Vlaanderen. Dit houdt in dat Nederlandse troepen gelegerd worden in Vlaamse steden, waaronder leper, om de Fransen te ontmoedigen om een nieuwe inval te doen. Het aantal Nederlandse troepen dat zich kazerneert in leper is een serieus contingent. Soldaten wonen er zelfs met hun gezin, hebben hun eigen dominee. Dopen, huwelijken en overlijdens van de Nederlandse soldaten worden apart bijgehouden. Dit register zou teruggekeerd zijn naar Nederland. Maar ik weet niet waar het bewaard wordt.

Als jouw voorvader Gerardus Bruyninckx een protestants huwelijk aangaat zoveel jaren later, vermoed ik, dat zijn vader één van die Nederlandse soldaten is, die zijn vrouw meebracht of een lepers meisje kon verleiden. Dus de kans dat je iets over die geboorte of over zijn ouders gaat vinden in de leperse archieven slinken daardoor zeer sterk. Maar je weet nooit.

De archieven van leper en van 'De Zael van leper' (= naam van de kasselrij leper) zijn pas recent teruggekeerd naar het Rijksarchief van Brugge. Zoeken kan via Agatha. Ik heb zelf snel geprobeerd en vond 107 resultaten.

Verder nog dit. leper heeft een zéér belangrijk schaduwarchief, namelijk het Fonds Mergelynck in de KBR ("de Albertinabibliotheek") te Brussel. Ik hoop dat in de huwelijks- of overlijdenakte zijn ouders vermeld worden en dat je via deze weg verder kan zoeken. Dit is de link:

https://opac.kbr.be/search.aspx?SC=KBR_UNIFIED&QUERY=+Parent_id_exact:19911076+AND+sys_base:SYRACUSE

Lezer (geen FV-lid) **André Houthoofd** uit Moorslede vindt in veel wettelijke passeringen van Lichtervelde, betreffende leningen (renten, jaren 1680-1690) een standaardexpressie:

"... ende daermede men sprincens domeinen betalen sal ten comptoire slants vanden vrijen ..."

Wat betekent dit? Waarvoor, aan wie en waarom moet men hier betalen?

Antwoord van Jo Patteeuw

'*sprincens domeinen*' betekent '*domeinen van de prins*'.

Om dit te begrijpen moet men de feodale structuur van Lichtervelde kennen. Op de parochie Lichtervelde lagen voor de Franse Revolutie grosso modo volgende heerlijkheden:

- De (dorps)heerlijkheid Lichtervelde (ongeveer 2/3 van het grondgebied)
- Pausschen en Vyverschen, gehouden van het leenhof van Wynendaele
- Te Bouckvelde, soms ook Ter Heyde, idem
- Wyckhuysse, idem
- Het Prinsdom van Izegem (op de grens met Koolskamp en Zwevezele), meegaande gronden met de dorpsheerlijkheid Izegem.

Het is duidelijk dat de gronden vermeld in jouw akten vallen onder die laatste heerlijkheid.

Nog een extraatje ter vergelijking: Als ze in Wingene schrijven over de '*prinselijke gronden*', vallen die onder de Prinselijke Ammanie van Tielt.

Lezer en FV-lid **Peter Vantorre**, Heistenaar die nu in Dudzele woont, stelt vast dat Gregorius Demunter, geboren in Knokke op 09.12.1847, tweemaal overleden is in Knokke ! Er is een overlijdensakte van 25.12.1847 (akte 80) en dan is hij nog eens overleden op 31.03.1848 (akte 29).

De fout van de ambtenaar van de burgerlijke stand is snel gevonden. Op 09.12.1847 is er een tweeling geboren: Gregorius Demunter en Seraphinus Demunter. Ze zijn allebei overleden, de ene op 22.12.1847 en de andere op 30.03.1848. In plaats van de ene keer een akte te maken voor Gregorius en de andere keer voor Seraphinus, heeft hij 2 keer een akte gemaakt voor Gregorius.

Lezer en FV-lid **Ignace Debruyne** uit Izegem is verbluft door onze vorige Oefening Oud Schrift en Latijn. Het ging over een kind dat in 1779 in Bellegem achtergelaten werd door een man, gekleed in een bruine vest. Daarom kreeg deze vondeling de familienaam 'Debruyne'.

Ignace schrijft: «Prachtig verhaal over die vondeling in Bellegem. Vondelingen hadden jammer genoeg vaak geen lang leven. Dit blijkt ook zo te zijn voor deze familienaamgenoot. Hij overleed al op 27 september van hetzelfde jaar. Geen verdere afstamming dus.»

https://agatha.arch.be/nl/data/images/516/516_0424_000_00021_000/0_1226_r

OPENINGSTIJDEN VAN ONS DOCUMENTATIECENTRUM

Iedereen is welkom tijdens de openingstijden van ons documentatiecentrum. Een bestuurslid is beschikbaar voor uw vragen, hulp bij het lezen van oud schrift, e.d. Ook het contact met medezoekers is interessant. Het adres is **Moerkerkse Steenweg 190, 8310 Sint-Kruis-Brugge**. Om binnen te komen moet de trap genomen worden, wat het voor rolstoelgebruikers moeilijker maakt.

De toegang is gratis voor leden en vrijwilligers, niet-leden betalen € 2,00 per bezoek.

Check eventuele wijzigingen op fvbrugge.be

OPENINGSTIJDEN:

- Elke eerste maandag van 13:30 tot 16:30
- Elke tweede woensdag van 13:30 tot 16:30
- Elke vierde zaterdag van 09:00 tot 12:00

Concreet tot einde 2026:

- ma 06/07: Jo Patteeuw	- ma 07/09: Paul Lanssens	- ma 02/11: Raf Barzeele
- wo 08/07: Raf Barzeele	- wo 09/09: Jean Marie Bulthé	- wo 11/11: (gesloten)
- za 25/07: Anne-Marie Viaene	- za 26/09: Anne-Marie Viaene	- za 28/11: Hervé Ceulenaere
- ma 03/08: Reinhilde Aendekerk	- ma 05/10: Johan Haerynck	- ma 07/12: Jo Patteeuw
- wo 12/08: Jo Patteeuw	- wo 14/10: Tony Strypsteen	- wo 09/12: Johan Haerynck
- za 22/08: Anne-Marie Viaene	- za 24/10: Paul Lanssens	- za 26/12: (gesloten)

- Variërend op di en do van 13:30 tot 16:30 met Tony Strypsteen, Johan Haerynck en de vrijwilligers

Concreet zijn dit de dinsdagen en de donderdagen tot einde 2026:

Geen geplande vrijwilligersdagen in juli en augustus.

do 03/09	di 08/09	di 15/09	do 24/09	do 01/10	di 06/10	di 13/10	do 22/10	do 29/10
di 03/11	do 12/11	di 17/11	do 26/11	di 01/12	do 10/12	di 15/12	di 22/12	-

Buiten bovenstaande uren in het documentatiecentrum, werken onze vrijwilligers ook thuis. Zij houden verder persoonlijk contact met Tony en Johan voor individuele afspraken.

HELPDESK ALDFAER MET TONY STRYPSTEEN:

Om gebruik te maken van de helpdesk: stuur een bericht met een korte schets van het probleem naar aldfaer@fvbrugge.be. Dan wordt er een datum afgesproken voor een afspraak in ons documentatiecentrum in Sint-Kruis. Breng, indien mogelijk, een eigen laptop mee. Voor leden van Familiekunde is het consult gratis, anderen betalen € 5,00.

SCHENKINGEN AAN ONZE BIBLIOTHEEK

Rouwbriefen, bidprentjes, stambomen, familieboeken, kwartierstaten, heemkundige werken worden door onze vereniging met dank aanvaard. U geeft ze definitief in goede handen. Ze zullen geconsulteerd kunnen worden door alle stamboomonderzoekers.

Wie ook iets wil schenken, kan afspreken via secretariaat@fvbrugge.be.

“UIT ONZE BIBLIOTHEEK” (4)

VOORBEELD VAN EEN STAMBOOM: DE FAMILIE VAN MEIRHAEGHE

Jean Marie Bulthé

Dé parel van ons Documentatiecentrum is onze uitgebreide en zeer gevarieerde bibliotheek, vol met uitgaven die interessant zijn voor de genealoog in zijn stamboomonderzoek. In deze rubriek van Brugse Stam plaatsen we telkens een boek of een boekenreeks in de schijnwerpers. Familiekunde Brugge bezit een kleine **400 stamboomboeken**. In dit nummer belichten we één van de voorbeeldexemplaren. Het loont echt de moeite om in onze bibliotheek te komen snuisteren wat er misschien van jouw voorouders al gepubliceerd werd. Zo kan je dubbel onderzoekswerk vermijden en sneller starten.

De stamboom! Het allereerste zaadje dat elke genealoog plant om naar het waar, wat, wie en hoe van zijn familie te zoeken. Een zaadje dat, zoals het hoort in de natuur, na jaren ‘voederen’ en zweten, uitgroeit tot een stevige boom met ontzettend veel takken.

Maar waar haal je dat zaadje en wat doe je er mee? Een goede start is cursussen volgen, onder andere bij ons in de Moerkerkse Steenweg in Sint-Kruis, gegeven door mensen die gepokt en gemazeld zijn in de familiekunde. Of je koopt of leent in je plaatselijke bibliotheek een degelijk vakboek, zoals *“Je stamboom, je familiegeschiedenis: stap voor stap”* van de zeer gekende en onlangs overleden Heulse genealoog Johan Roelstraete.

Onze bibliotheek bezit een exemplaar van dit boek. In ons documentatiecentrum kan dit enkel geconsulteerd worden, net zoals alle andere boeken. Maar *geen zorg*, we zitten nu in ‘De Zorge’ en de stadsbibliotheek op het gelijkvloers heeft dit boek ook in zijn collectie. Daar kan het wél ontleend worden. In Brugge vind je het ook in de bibliotheken van de Biekerf en in Daverlo.

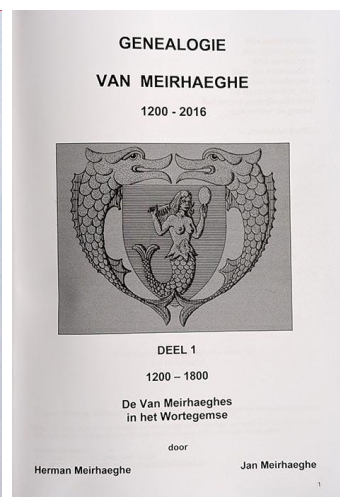
Je stamboom! Je begint eraan, je verzamelt zoveel mogelijk informatie, waarbij je als ernstige genealoog je concentreert op ware gegevens en je na jaren opzoeken voldoende informatie hebt vergaard om dit op papier te zetten. Dit laatste is na al je opzoekingswerk ook nog eens een titanenwerk, maar *het is ontzettend belangrijk dat je op het einde effectief al jouw opzoeken publiceert*. Achteraf heb je dan niet alleen de voldoening, maar ook de eer en vooral: je werk blijft voor altijd bestaan. Van honderden genealogen die te ‘moe’ waren om ook nog eens te publiceren is het levenswerk, samen met hen, ten grave gedragen.

Uit de vakliteratuur merk je op dat je meerdere mogelijkheden hebt om je stamboom vorm te geven. Je kan je beperken tot een pure opsomming van de feiten (namen, plaatsen en datums): een ontwerp dat je nog niet kan beschouwen als een mooi gebladerde boom. Je kan wat bijkomende info toevoegen uit wezerijakten, staten van goed, militielijsten, ... enz. Maar een gedreven genealoog gaat verder dan dat: hij verzorgt zijn zaadje en zijn ontlukende boom uitermate goed, waardoor hij zo veel informatie bijeen sprokkelt dat zijn zaadje na die vele jaren uitgroeit tot een struise boom met wijdverspreide takken en prachtige bladeren. Vanaf dan spreken we van een echte **familiegeschiedenis** onder de vorm van een vlot geschreven en aangenaam leesbaar boek.

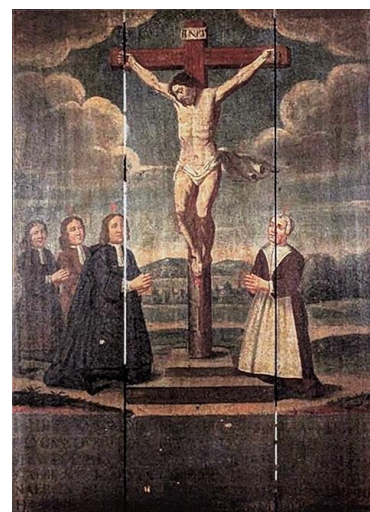
Deze keer willen wij een heel stevige boom uit onze collectie presenteren. Een boom die geplant werd in de 13de eeuw, en die een schitterend voorbeeld is van zo’n (kunst)werk: ***Genealogie Van Meirhaeghe 1200-2016: acht eeuwen familiegeschiedenis***.

Het werk, van de hand van Herman en Johan Meirhaeghe, bestaat uit 2 boekdelen:
deel 1: *“De Van Meirhaeghes in het Wortegemse (1200-1800)”* met 402 bladzijden;
deel 2: *“De Kanegemse of West-Vlaamse tak (1635-2016)”* met 462 bladzijden.

Deel 1 begint in zijn voorbereiding van het stamboomverhaal met de herkomst van de naam Meirhaeghe en zijn situering in de omgeving, met bovendien algemene gegevens over de familie en de beschrijving van het familiewapen. Heel interessante informatie, die niet alleen aantoonst dat dit een serieus werk is, maar ook aan de lezer bewijst dat het een goede leidraad is voor wie zijn eigen familieboekwerk wil opmaken.

Vanaf pagina 54 komt de eerste generatie aan bod en evolueert de opsomming van de volgende generaties in de tijd in een mooi voorgesteld relaas. De nummering die hier gehanteerd wordt, is slechts één van de vele keuzemogelijkheden, zoals ook Johan Roelstraete in zijn boek beschrijft. Het werk is erg diepgaand en legt op het einde van deel 1 het verband met een 18de-eeuws paneel **“De Familie Van Meirhaeghe bij Christus aan het Kruis”**. Dit werk werd in 2010 op een veiling aangeboden en verkocht voor € 900. De auteur verwoordt zijn spijt dat hij niet aanwezig kon zijn om te bieden voor dit paneel. Zijn zoektocht naar de koper is om privacyreden niet gelukt.

Deel 2 begint met het verhaal van de gemeente Kanegem, maar schakelt al vlug over op het vervolg van de stamboom met Jan Van Meirhaeghe als de 14de generatie. Verder is het gelijklopend met het eerste deel, maar hier vaak geïllustreerd met familiefoto's, die uiteraard pas vanaf de jongere generaties beschikbaar zijn. Naar het einde van het boek worden ook de Duitse aftakkingen aangehaald en het creëren van een 'Meirhaeghe tartan' ^[11].

Het klassieke genealogisch gedeelte wordt aangevuld met een bijlage over een belangrijk Y-DNA onderzoek dat uitgevoerd werd op 11 mannelijke naamgenoten die allen (foutloos!) afstammen van dezelfde stamvader uit 1465 in Wortegem.

Maar kritisch-objectief als we zijn, hebben we naast de verdiende lof, ook één opmerking: **het ontbreken van een namenindex van de opgenomen personen**. Dit is nochtans een must om het boek vlot te gebruiken en om andere genealogen te helpen in hun onderzoek.

¹¹ Een 'tartan' is een officieel geregistreerde Schotse kilt (ruit). Elke tartan is uniek voor een familie (vergelijkbaar met een wapenschild). Hier is het ontwerp van de kilt gebaseerd op het wapenschild van de familienaam Van Meirhaeghe.